

*Betänkande av Utredningen om
nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen (SOU 2017:21)*

Direktiverna talar om långsiktiga och strategiska åtgärder för en framtida jämlik äldreomsorg. Kvalitet, effektivitet, förebyggande åtgärder och alternativa boendeformer är centrala begrepp. Vad är bäst ur både samhällets och individens synvinkel? Förhoppningsvis går en god livskvalité hand i hand med samhällsnyttan.

Materialet är omfattande och jag har fokuserat på *fysisk tillgänglighet och social gemenskap*.

När det gäller funktionshinder är boendet fortfarande ett eftersatt område trots stora insatser från samhället inte minst i form av bostadsanpassning. De ekonomiska hindren är dock betydande då de otillräckliga bostadstilläggen utestänger många äldre och funktionsnedsatta personer från det moderna bostadsbeståndet med sina höga hyror. I stället är man hänvisade till äldre, omoderna lägenheter.

Om man skapade nya regler vid stambyte och renovering plus en markant höjning av nuvarande bostadstillägg skulle även personer med låga pensioner kunna bo kvar i bostäder med god tillgänglighet. Detta förutsätter antagligen att staten överväger nya regler för investeringsstöd till berörda fastighetägare.

När det gäller den psykiska ohälsan ökar risken med stigande ålder. Utredningen pekar på problemet med ensamhet och social isolering, som i sin tur påverkar både somatisk och psykisk hälsa. Mycket tyder på att det finns för höga trösklar till särskilt boende. Det innebär att alltför många, som får en plats inte kan ta del av gemenskapen och dör efter en kort tid i det nya boendet.

I stället bör man satsa på en form av mellanboende med gott om utrymmen för gemenskap och hobby. Sådana bostäder finns redan men är i första hand tillgängliga för människor med ekonomiska resurser. Skall boende för äldre bli någorlunda jämlikt måst kommun och stat göra betydligt större insatser och stimulera alternativa boendeformer.

Kanske skall man i större skala satsa på moderna kollektivboenden med tillgång till gemenskap och hög livskvalité? Dessa är väl värda att studera närmare med sina möjligheter att spara på naturens och samhällets resurser bland annat i form att mindre sjukvård.

Skärholmens råd för funktionshinderfrågor
HSO/Axel Otten